

společnosti USA, čestným spolupracovníkem státního muzea ve Stuttgartu, členem frankfurtské herpetologické společnosti „Salamandra“ a dalších vědeckých institucí. Vglovy knihy stále vycházejí v mnoha světových jazycích. Naši čtenáři ho znají jako autora poutavých knih „Akvariální rybky“ (1955, 1965) a v 5 dalších vydáních v 6 řečech, „Wunderwelt Terrarium“ (1963 německy, 1964 anglicky) „Terrarien Taschenatlas“ (1966 německy, 1967 anglicky), „Ze života plazů“ (1954), „Na lovu vzácných krokodýlů“ (1969), „Dobrodružství se zvířaty“ (1972) aj. Ve své poslední knize „Džungle na tisíci ostrovech“ (1973) popisuje své zážitky a poznatky z nedávné dobrodružné zoologické expedice k ústí řeky Orinoka. Veřejnost jej dobře zná i z rozhlasu a televize, kde popularizoval nové poznatky ze svých cest, nové údaje ze života oboj-

živelníků a plazů a ve kterých přispěl k odstranění různých nesprávných názorů a předsudků o nich tradovaných. Vedle toho propagoval vždy i účinnou ochranu přírody.

Kromě bohaté vědecké, literární a veřejné činnosti nachází neúnavný prof. Vogel ještě čas, aby jako předseda Teraristické sekce Společnosti Národního muzea v Praze podněcoval zájem mladých lidí o přírodu, vedl je k lásce ke zvířatům a nabádal k ochraně ohrožených živočišných druhů. Má zásluhu o rozšíření a popularizaci teraristiky jak u nás, tak i v NDR. Podle jeho vlastních slov jej k této činnosti nabádal především první redaktor poválečné Živy a dlouholetý redaktor Akvaristických listů, v roce 1955 zesnulý prof. PhDr. et MVDr. h. c. O. V. Hykeš.

Jubilant úzce spolupracuje i se zoolo-

gickým oddělením Národního muzea; zásluhou prof. Vogla mohou se muzejní depozitáře dnes pochlubit mnoha velmi cennými a vzácnými zoologickými preparáty. Další cenný materiál ochotně věnoval i zoologickým sbírkám přírodovědecké fakulty Karlovy university. V Národním muzeu i na přírodovědecké fakultě určuje nebo reviduje správnost určení mnohých tropických plazů a obojživelníků.

To je jen nejstručnější výčet činnosti bohatého života prof. Vogla, života zasvěceného studiu a ochraně vzácných tropických živočichů. Významné životní jubileum ho zastihlo v nejpilnější práci a uprostřed krásných plánů. Přejeme mu pevné zdraví a hodně sil, aby je mohl všechny beze zbytku uskutečnit.

RNDr. Jiří Čihař

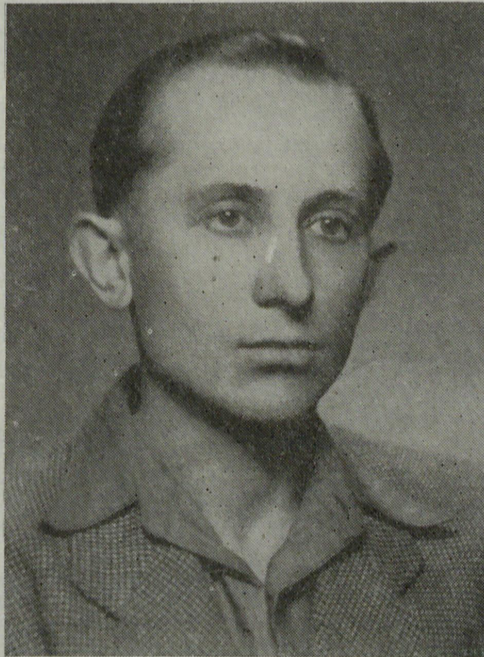
Sylvestr Mácha se dožívá 60 let

Na přelomu let 1973/1974 se dožil šedesátiletý Sylvestr Mácha, jeden z našich nejlepších znalců měkkýší fauny v období po druhé světové válce. Narodil se ve Slezské Ostravě a dětská léta prožil v dělnické kolonii při jámě Odry v Ostravě - Přívoze.

Skupinu dělnických domků tehdy obklopovaly louky s několika starými rameny Odry, za níž se zdvihaly zalesněné svahy Bobrovníků a Landeku. Malý Sylvestr měl tak přírodu na dosah ruky, a protože měl i dobré učitele, kteří na přírodu nezapomínali, brzy se začal zajímat o snadno přístupné objekty, zejména o brouky, rostliny a později o akvaristiku. Již v chlapeckých letech se stal členem akvaristické sekce Přírodovědeckého klubu v Ostravě. Na měšťanské škole se mu pak dostává do ruky kalendářík Červeného kříže s článkem „Zakládejte si sbírky“, kde je mezi jiným i zmínka, jak pěkné jsou kolekce měkkýších skořápek. Ta sehrála později v zájmové sféře Sylvestra Máchy rozhodující roli.

Po skončení školy se Mácha učil řemeslu instalatérskému a jeho přátelé ho zlákali, aby se s nimi věnoval cyklistice. Významnou úlohu v tom měla i jeho vynikající řemeslná zručnost, takže se Mácha od poloviny třicátých let stává vedoucím dílny pro úpravu a údržbu speciálních závodních kol. Má však rád i přírodu, kterou poznává jako aktivní cyklista, ale času na opravdovou práci je v té době málo.

Teprve v roce 1949, kdy pracuje v Mototechně v Bílovci, se situace mění. Čekání na přípoj ve Studénce využívá k menším procházkám, při nichž ho upoutali zejména hlemýždi z rodu *Cepaea* svými pěkně zbarvenými ulitami a pak i jiné druhy plžů. Ožívá v něm vzpomínka z chlapeckých let, ale chybí mu styk s odborníky i literatura. Mácha se vrací mezi ostravské přírodovědce, kde se ho ujal známý znalec blanokřídlého hmyzu Vilém Zavadil, který mu věnoval klasickou knihu, jež stála u zrodu všech českých malakologů — Uličného Měkkýše české.

Prostřednictvím Prodromu českých měkkýšů se Mácha seznamuje s V. Ložkem a brzy nato s J. Brabencem a dalšími malakology. Rychle získává praktickou praxi na společných exkurzích, a proto není divu, že se v krátké době stává výkonným spolupracovníkem Slezského studijního ústavu a pak Slezského muzea v Opavě, kde zakládá moderní malakologický depozitář. Pracuje i s orgánem státní ochrany přírody v Severomoravském kraji a jako expert i s expoziturou Archeologického ústavu ČSAV v Opavě.

Mácha zasvětil svou činnost faunistice našich měkkýšů, kterou pojímá z moderního ekologického hlediska. Dokladem jeho rozsáhlé činnosti je řada publikovaných prací, mezi nimiž význačné místo zaujímá popis nové rasy druhu *Cochlodina cerata* (Rssm.) z opavského

Slezska uveřejněný společně s J. Brabencem a pak řada větších faunistických studií ze Slezska a severní Moravy, zejména z Moravské brány, Hlučínska, Osoblažska, Jeseníku atd. I když tento kraj je hlavním cílem Máchových výzkumů a Mácha má lví podíl na jeho poznání, přece věnuje pozornost i jiným oblastem našeho státu a v poslední době i v zahraničí.

Byli bychom na omylu, kdybychom si představovali, že Mácha se omezuje jen na čisté sběratelství. Má zásluhu o úpravu a vybavení depozitářů, věnuje se práci s mládeží a pomáhá, kde jen může, na poli ochrany přírody. Je mimořádně bystrým pozorovatelem a všímá si i ostatní přírody, jak dokládá např. jeho objev pěnovců (sypkých travetinů) u Bernartic v Moravské bráně, které poskytly hodnotný paleontologický materiál. Zvláště cenná jsou jeho pozorování z biologie a ekologie různých měkkýšů, která Mácha provádí s mimořádnou trpělivostí a důsledností.

Je třeba uvážit, že všechnu tuto bohatou činnost v posledních letech vykonával mimo své zaměstnání nástrojaře Vítkovických železáren Klementa Gottwalda, které nepatří mezi povolání nejlehčí! Je skutečně s podivem, že si na to vše dovedl udělat čas a že vždy ochotně poskytl pomocnou ruku všem, kteří něco v oboru potřebovali. Přitom Máchu neznáme jinak než jako milého a příjemného společníka a kamaráda, který má vždy dobrou náladu a ochotu přiložit pomocnou ruku všude, kde je třeba.

V době jeho životního jubilea nacházíme našeho milého Sylvestra uprostřed intenzivní činnosti. Doufáme, že bude moci ve zdraví dále rozvíjet své výzkumy, které tak úspěšně počal před čtvrt stoletím, a že se dočkáme řady dalších prací, které přinesou cenné poznatky o fauně naší vlasti. Přejeme Sylvestrovi mnoho štěstí a zdraví do dalších let a byli bychom rádi, kdyby takových Sylvestrů bylo u nás víc!

Vojen Ložek, Jaroslav Brabeneč